

[Ole Bjørn Kraft.]

sagt i 1919 og 1921? Er det sandsynligt, at tro, at denne Erklæring ikke skulde give Udtryk for, at man var blevet paavirket af de Erfaringer, man havde gjort, ikke mindst med Hensyn til Stormagternes Holdning og Benyttelse af Folkeforbundet? Det er langt naturligere at antage, at Erklæringen havde til Formaal at angive de Konsekvenser, man vilde drage af Begivenhederne, og den Politik, man for Fremtiden vilde slaa ind paa. Det gør denne Erklæring efter min Opfattelse da ogsaa.

Der er to afgørende Afsnit i denne Erklæring. Det første er det, hvor man siger, at

„Skærpelsen af den mellemfolkelige Situation og de Tilfælde af Magtanvendelse i Strid med Folkeforbundspagten, som er forefaldet i de sidste Aar, har i vore Lande rejst Tvivl om, hvorvidt de Forudsætninger, under hvilke vi har paataget os de i Pagten indeholdte Forpligtelser, stadig er til Stede i tilfredsstillende Omfang.“

Her understreges klart og utvetydigt, at de Erfaringer, man har gjort, de Erfaringer, man havde indhøstet netop i Løbet af den abessinske Konflikt, er Aarsag til, at nu fremsætter man denne Udtalelse.

Derefter redegør Erklæringen for de Beslutninger, man har draget som Konsekvenser heraf, og det finder Udtryk i følgende Sætning:

„Idet vi minder om, at der i 1921 vedtoges Direktiver for Gennemførelsen af Artikel 16, erklærer vi,“

— altsaa en ny Udtalelse, en Statserklæring om disse Staters Holdning i Fremtiden —

„at saa længe Pagten i sin Helhed kun gennemføres paa ufuldstændig og inkonsekvent Maade,“

— saaledes som man havde set den var blevet gennemført —

„ser vi os nødsaget til at tage Hensyn dertil ved Anvendelsen af denne Artikel.“

Om Meningen kan der i Virkeligheden ikke herske Tvivl. Det er ikke en Opfriskning af et tidligere Standpunkt, og det er ikke nogen teoretisk Bemærkning, som Udenrigsministeren her fra denne Talerstol vil give Udtryk for; det er en betydningsfuld ny Erklæring, som disse Stater har afgivet om deres Holdning, og ikke med Hensyn til Fortiden, men med Hensyn til Fremtiden; naar denne Situation kommer til at foreligge.

Jeg maa særlig talt sige, at saaledes

opfattede jeg ogsaa den Tale, som den danske Udenrigsminister holdt i Delegeretforsamlingen den 2. Juli umiddelbart efter, at denne Erklæring var blevet udstedt. Hans Ord ved denne Lejlighed er for mig en Bekræftelse paa den Opfattelses Rigtighed, jeg her har forfægtet, og denne Opfattelse blev yderligere understreget, hvad alle, der har fulgt denne Sag, vil vide, gennem den endnu skarpere Tale, som den hollandske Udenrigsminister de Graeff holdt ved samme Lejlighed.

Jeg skal lige med den højtærede Formands Tilladelse — ja, undskyld, at jeg først nu beder om at faa Lov til at citere — citere blot faa Linier af den Tale, den højtærede Udenrigsminister holdt ved denne Lejlighed. Ministeren sagde:

„Under den mangelfulde Gennemførelse af Pagten, som har været Følgen af den bestaaende Usikkerhed, er min Regering nødsaget til at hævde Staternes Ret til, i paakommende Tilfælde, at tage Hensyn til denne Kendsgerning ved Anvendelsen af Art. 16.“

Hvad siger Ministeren her? Han taler om Fremtiden, han siger, at i paakommende Tilfælde maa vi tage Hensyn til de Erfaringer, vi her har gjort ved Anvendelsen af Artikel 16.

Og saaledes opfatter Udenrigsministeriet da ogsaa selv Sagen. I den Redegørelse fra Folkeforbundets 17de Forsamling i Genève, som blev udsendt, skrives i det indledende Kapitel, at disse Stater havde afgivet dette fælles Communiqué, som beskrives paa følgende Maade:

„hvori de, under Hensyn til den mangelfulde Maade, paa hvilken Forbundspagten i sin Helhed hidtil har været gennemført, tog fornødent Forbehold over for Forpligtelsen efter Pagtens Artikel 16 til Deltagelse i økonomiske og finansielle Sanktioner“.

Tydeligere kan det ikke siges fra Udenrigsministeriets Side, at her tog vi et Forbehold over for fremtidige Sanktioner. Men saa er det urimeligt, at Landets Udenrigsminister fra denne Talerstol benægter, at der har fundet en Ændring Sted i vor Stilling til Folkeforbundspagten.

Konklusionen af disse Betragtninger paa Basis af de foreliggende Kendsgerninger bliver da for mig den, at ved Underskrivelsen af Erklæringen af 1. Juli har Danmark sammen med de 6 øvrige Stater forbeholdt sig sin Ret til selv at bestemme, om det finder det foreneligt med sine Interesser og hele Stilling at tiltræde eventuelle Sanktioner. Men hermed er der sket en betydningsfuld